

ΤΟ ΝΙΟΚΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

Άγαπητέ μου Νουμά,

Ήρθες πόδες σου στο Νιόκαστρο της Αγγλίας ; Πρέπει ναρθής για να το πιστέψης. Λές και για χάρη της βασιλιάς, που είναι τόχα η χώρα των καρβούνων, πήρε κι αυτή το καρβούνο την όψη. Και μέσα στους μαύρους, τους μισοσκότεινους δρόμους πηγαίνονται μερμηγκιές, με μάτια που φέγγουνε, με πρόσωπα που κόβουνε σιδερα, με νου που άλλο δε συλλογιέται παρά—να που το είπα κιόλας, —παρά.

Άτέλειωτοι δρόμοι, κι άριθμητα μαγαζιά κι άργαστηρια. Αυτά όμως δε μας δείχνουν και τίποτις που να πής. Ένα παπουτζίδικο, κλάδος του περιφημου Μάνσφελδ, ένα φαρμακείο, κλάδος του περιφημου Μπούτς, ένα άσημάδικο, του Έλκιγκτον, κ' έτσι καταντάει όλες οι μεγαλόφυρες της Αγγλίας να είναι άπάνω κάτω ή μια ταιρι της άλλης. Είδες μια, τίς είδες όλες. Το πολύ, κάτι τύποι ξέχωροι που μας λέν πως εδω είναι της δουλειάς οι άνθρωποι. Ένα ραφτάδικο π. χ. με θεόρατα χρυσά γραμμάτα απ' άκρη σ' άκρη του χιτίριου, «Α λ έ ξ α ν τ ρ ο ς ό Μ έ γ α ς», και σαν πής πιό κοντά, ύστερα από το Μέγας διαβάσεις και τη λέξη ρ α φ τ υ ς.

Στενοχωρήθηκα. Τζ ξέρω, είπα, αυτά τίποτις καινούριο να πάω να δω. Τα πελώρια, τα θεούψηλα γιοφύρια, τζ έργοστάσια, τζ κηπισμένα μουσεία, τζ πασαλειμένα θέατρα, τζ ξέρω κι αυτά. Όξω, έξω να πάω, στην άερογιαλιά τους να τρέξω, και να νασάνω.

Ξεκίνησα κατ' ά το σταθμό. Σαββάτο μέρα, γεμάτος ό διάπλατος εκείνος σταθμός. Έτρεχαν όλοι κι όλες με τρόπο που άπορούσες πως μπορούσε κ' έβρισκε ό καθένας το δρόμο του.

—Νοστιμούλες, είπα σαν έβλεπα τις κοπέλλες που συνόδευαν τάψηλόλιγνα, τζ σοβαρά εκείνα παλληκάρια που έλεγες κι ό,τι άφησαν το σφυρί από τα χέρια τους, κι ό νους τους είτανε στη δουλειά τους άκόμα. Νοστιμούλες, μα σαν κάπως σοβαρές νοστιμούλες κι αυτές. Τίποτις μάτια να γλυκοπαίζουνε, τίποτις χείλη να χαμογελούνε δεν μπόρεσα να ξετρωπώσω. Περιέργο πράμα ! Κι ώστόσο απ' εδω στη δική μου τή χώρα δεν είναι μήτε τρεις ώρες ! Άλλο πράμα εκεί. Μήπως είναι μαθές κι άλλη φυλή ; Ποιός ξέρει ! Η άλήθεια είναι πως στη δική μου τή χώρα, άφησε που είναι πιό άμορφες οι κοπέλλες, μα δίχως νάψηφούν τή δουλειά

τους (ή δουλειά να λείψη δε γίνεται), βρίσκουν καιρό και για της ζωής τις χάρες. Τουλάχιστο τις χάρες που βλέπεις σ' ένα χαμόγελο, σ' ένα ματιά, σ' ένα λόγο, τέλος και σ' ένα στολίδι. Έδω, σαν άγνωστα όλ' αυτά. Σοβαρά όλα, ως και το γλέντι.

Έσεϊς αυτού στην Άθήνα σαν πήτε Φάληρο, συλλογιέστε ή δε συλλογιέστε άερογιαλιά ; Θαρρώ και με το παραπάνω τη συλλογιέστε. Θαρρώ μάλιστα πως συλλογιέστε και τεμπελιά. Λοιπόν στο Φάληρο τους ήθελα να πάω κι εγώ. Μπήκα στο τραίνο, και διάβαινα. Γεμάτο το τραίνο, ροδι. Άντίκρυ μου δυό άλλοιμονες Πικναγιές, δίπλα μου μια άντρογοναίικη πολυσαρικη, που μύριζε κι από σπύργο. Είπα λοιπόν, άς κοιτάξω έξω. Κοιτάξα έξω, με ή θέα με το διαβα του τραίνου δεν καλλιτέρευε. Λίς κι όλονόνα μέσα στα κατάβαρα της Κόλασης χωνότανε. Καπνιά, μαυρίλα, σκοτάδι, και τίποτις άλλο. Περνούμε ένα σταθμό, περνούμε δεύτερο, τρίτο σταθμό, τζ ίδια ! Σκεπαστήκε ή μυχή μου. Μούρθε στον τρίτο το σταθμό νάβγω και να τρέξω στο μηχανικό του τραίνου, να τον πιάσω από το καρύδι και να του πω να γυρίση άμέσως πίσω, γιατί να σκάσω δεν τζχω άκόμα σκοπί. Σφύριξε όμως άξαφνα ή μηχανή και πήρε πάλι το μαύρο της δρόμο. Άρχισε και με δαιμόνιζε κάτι σαν τρέλλα. Έβλεπα όμως πάντα έξω, γιατί πάλι κάλλιο νάβλεπες έξω παρά μέσα. Κ' εκεί που έβλεπα έξω, πήρε το μάτι μου κάτι σαν πρασιναδά. Είταν ίσα με μεγάλο χαλί, και γύρευε εκεί το χορτάρι να μεγαλώση άπάνω στην καρβουνόσκονη. Σιγά σιγά φάνηκε κι άλλο, πιό μεγάλο χαλί, ύστερα και μερικά λάχανα. Είπα, δόξα σοι ό Θεός, να κ' ή έξοχή. Τώρα θα δούμε και το γιολό. Έκει άπάνω σταματάει πάλι το τραίνο' ραϊτώ κάποιον πόσο μακριά είναι το Φάληρο, άς το πούμε. — Έδω είναι, μου λέει, το Φάληρο.

Πεταχτήκα έξω. Βγαίνω από το σταθμό, παίρνω ένα δρόμο, καρβουνόσκονη στρωμένος κι αυτός. Άνεβαίνω σ' ύψωμα, να δω το γιολό. Άπέραντα ξεροχώραφα, με που και που καπνοδόχους και μαύρα χιτίρια. Ραϊτώ έναν περαστικό, που είναι ή θαλάσσα. Μου λέει πως αν μπω στο τάδε τραίνο και κατεβώ εκεί κάτω που φαίνεται κάτι σαν άσπροδερή συννεφιά,—Πολύ καλά, του άποκριθήκα' αυτό θα κάμω.

Και κίνησα πάλι κατ' ά το σταθμό. Μπήκα στο ίδιο το τραίνο που μέφερε, και γύρισα πίσω— ίσια στο Νιόκαστρο. Έτρεξα στο ξενοδοχείο μου άηδιασμένος. Άνέθηκα και κοιμήθηκα.

Σηκώνουμαι το πρωί, Κεριακή μέρα, έρρωι οι δρόμοι εκείνοι που έψες έβραζε ό κόσμος μέσα τους ! Κα-

θίω και παίρνω έφημερίδα, να συλλογιστώ και να δω τι θα κάμω, για ναποφύγω τέλος πάντων την τρέλλα που με φοβέριζε. Κοιτάξω την πρώτη στήλη, θέατρα και κοντσέρτα. Τα ψεονά. Περασμένες δουλειές. Δεύτερη στήλη, διδαχές και λόγοι για σήμερα, σε καμιά τριανταριά εκκλησιές. Τρίτη στήλη, άναγνωστικά και συνομιλίες άπόψε, τζ πιότερα για τον πνευματισμό και για τζ μουσική της άλλης ζωής. Σταθήκα εδω και παραπέρα δεν πήγα. Σταθήκα, και συλλογιστήκα κάμψωση ώρα, πως γίνεται κι όσο το κρύβει ή φύση τζ φως στον κόσμο, άλλο τόσο τζ γυρεύει ή ψυχή σ' άλλους κόσμους. Μα όρεξη για βαθιές φιλοσοφίες δεν είχα. Πετώ την έφημερίδα στο τραπέζι, και πάω στο γραφεϊο του ξενοδοχείου. Κάθουνταν εκεί μια κοπέλλα κάμπσοσ άσηκη και κάμπσοσ συμπαθητική. Της είπα τζ παραπόνά μου. Τινε ρώτηξα που είναι ή έξοχή τους εδω. Μου είπε πως άλλη από το Γισμόνδου τζ άλλον δεν έχει. — Μπα ! Άλση ! Καλά κι αυτά. Που είναι ;

Μου ξήγησε ή κοπέλλα που είναι τζ Άλση. Μπήκα σ' ήλεκτρικό κάρρο, κ' ίσια σ' ά δάση.

Μπήκα μέσα σ' ά δάση από δρομάκι που ά δεν τζξερα, θάλεγα πως πήγαίνα σ' βαθύτερη κύλαση. Καθώς όμως από μακρú και σκοτεινό στενάδι μπαίνεις άξαφνα σ' ένα μεγαλόπρεπη αίθουσα, έτσι βρέθηκα άξαφνα σ' ά πανώριο και πολυδέντρο λόγγο, που έλουζε τζ βαθία του γοργούλιος ποταμός. Στζ πλάγια του λόγγου κι από τις δυό μεριές, άπανωτá μονοπάτια και πηγαίνόρχουνταν εκεί όσο κι όσες δεν πήγαίνε στην εκκλησιά την πρώην ή εκείνη.

Κάθηκα κάτω από μεγάλο δέντρο και τους κοιτάζα. Σοβαροί πάντα και σιωπηλοί. Μούλεγε όμως τζ πρόσωπό τους πως έκρυβε ή ψυχή τους κάποια χαρά, κάποια εύτυχία, που είναι ίσως κάτι πιό σπουδαιότερη από τζ δικά μας τζ φωνοκόπια και τζ ξεκαρδίσματα. Η χαρά που νοιώθει άνθρωπος όταν έκαμε τζ καθηκου του, δούλεψε τίμια κ' εύσυνειδήτα όλη του τή βδομάδα, κ' ήθεε τώρα να δροσιστ' στην άμορφη αυτή πρασιναδά.

Έμεινα στο δάσος εκείνο ως δυό τρεις ώρες και αναστήθηκα. Έπειδ' όμως εδω την Κεριακή δε βρικεις φαει παρά εκεί που κοινοείες, γύρισα με τζ στασιό στο ξενοδοχείο, και για να περάσουν οι μονότονες ώρες σούγραφα αυτό μου τζ γράμμα.

Ο φίλος σου
Α. Ε.

ΑΓΚΑΘΙΑ ΚΑΙ ΤΡΙΒΟΛΟΙ

JUDAS ERRANT

Ο ΜΟΝΑΧΟΓΙΟΣ

Ό κύρ Άντώνης ό Κουτρούλης ήτανε καμιά έξηνατριά χρονών άνθρωπος, παχύς, βοδοκκίνος, πολυλογάς, με βιαστικό πάντα περπάτημα και θεατρίστικα κουνήματα σ' την όμιλία. Είχε, όπως λέγανε, τζ δικό του και μπορούσε να ζή μ' όπόληψη. Τί διάολο δουλειά έκανε κανείς ποτε καλά καλά δεν μπόρεσε να μάθη' λέγανε πως ήταν έλλοτες δάσκαλος και για δαύτο μιλούσε όλο έλληνοκούρες' άλλοι λέγαν πως ήταν έμπορος, άλλοι συμβολαιογράφος, βρέθησαν μάλιστα και μερικοί να πουν πως τον θυμώτανε κ' έμπορο. Ό,τι κι αν ήταν ή δουλειά του, τζ βέβαιον είνε πως έκανε παραδάκι και γνώρισε και κόσμο πολύ, άφ' ού δυό φορές βγήκε σ' τζ χωριό του και σύμβουλος.

Η κύρ Άντωνάνα, ή γυναίκα του, είχε βγάλει όνομα σ' τή γειτονιά για τή νοικοκυροσύνη και την πάστρα της, μα και τή γλώσσα της και την τρέλλη της την καρδιά, κι όλημερίς, θαρρούσε, είχε πανηγύρι. Δεν ήξερε ή άμοιρη τί θα πή πίκρα, συλλοή, κακιά σκέψη, δεν άφινε να περάση μέρα χωρίς να τραγουδήση και στιγμής χωρίς να χαχνακίση, σαν τρελοκόριτσο ! Λέγαν πως σ' ά νεαία της έκανε πολλές τρέλλες, ως να πάρη τον κύρ Άντώνη, μα παντρεμένη φρονίμιψε και ποτέ δεν άκούστηκε πως στραβοπάτησε. Της άξιζε, άλήθεια, ή άγάπη κι ή περιποίηση του άντρα της, που κοδόνε ό έρμος να την εύχαριστήση. Της κουβαλούσε τζ πουλιού τζ γάλα, τζ φόρτωνε λογιές λογιές στολίδια και φορέματα και ποτέ του δεν της χαλούσε τζ χαττήρι, κι όταν άκόμα είχε άδειο. Έτσι δά πολλά παράξενα καμιά φορά του συμβαίνανε. Πήγε, λόγω χάρη, στο Λουτράκι κι έκανε λουτρά για να καθάρση της γυναίκας του τζ κάτουρο! Μάλιστα, μωρέ μάτια μου, να τζ πιστέψετε ! Η άπίστευτη αυτή γιατριά έχει την ιστορία της: Ένα πρωί τ' άγαπημένο μας άντράγιο είδε σ' ά χιονάτο εκείο στολίδι της κρεβατοκάμαρας κατακόκκινο και θολωμένο τζ κάτουρό τους, πράμα που σ' ά μεγάλη άνησυχιά τους έφριξε.—Βλέπεις, φώναζε θυμωμένη ή Άντωνάνα, βλέπεις, άντρα μου, τί κατάρθρωσε με τζ καμώματά σου; Περάσαμε τζ νεαία μας γεροί για να σακατευτούμε σ' τζ γεράματα; Σου τδλεγα ή κακομοίρα, βρέ άντρα μήν πίνης μαστίχα, μήν πίνης κρασί, μήν κάνης σ' ά καπνό κατάχρηση έσύ

του κάκου! Ό,τι μπή στο ξεροκαύκαλό σου ούτε ό ίδιος ό θεός να καταβή δεν σου τζ βγάξει! Κόπιασε τώρα να ιδή την άμμο που σ' δέρνει, και περίμενε σ' λίγο και τζ νεφρίτη και τον καρκίνο και την τύφλα σ' τζ μάτια μας!—Με τρέλλανες, για τζ θεό, σ' τζ καλά καθούμενα' είσαι με τζ σωστά σου;—πήγε να πη ό δόλιος ό Άντωνής, μα ή γυναίκα του δεν χωράτεσε! Άρπαξε τ' άγγειό θυμωμένη και σηκώνοντάς το μ' όρμη, ως τζ μάτια του, έμπηξε τις φωνές, να τζ πάρη τον άέρα :

—Μωρ' έχει τούτο μέσα ήμμο ή δεν έχει; τί κάθεται αυτό και ψαλλολεϊτουργής;—Δεν σου λέω πως δεν έχει, της είπ' αυτές φοβισμένα, μα δεν θα πη πως είναι και δική μου' εγώ, δόξα τζ θεώ, ποτέ δεν ήμουν καλύτερα' έσύ φώναζες πως πονά ή μέση σου τις προάλλες. Η τρέχα της Άντωνάνας σηκώθηκε και τζ μάτια της γουρλωθήκανε, ως να πεταχούνε' φάνηκε για μια στιγμή πως είχε σκοπό να τον λούση μ' αυτό που κρατούσε, μα ύστερα μετανοημένη τ' άφησε χάμου και την πήρε πικρό παράπονο, κ' άρχισε να κλαίη.—ε' Εγώ, λέει, την έχω την άμμο, εγώ ή μαυρομοίρα, που κοιμάμαι και σηκώνομαι με τις κόττες, που άλλ' απ' τζ νερό δεν βίζω σ' ά στόμα μου κι άλλ' απ' τζ νοικοκυριά μου δεν ξέρω; Εγώ την έχω την άμμο, λέει ό ξεμαλιεμένος, που σ' τζ γεράματά του τζάσαε... Φύγ' από κοντά μου! Μή με ζυγόνης, τρισκατάρατε! Ό καψερός έ